

Lunds Universitet

Kandidatuppsats i Kulturadministration (KULK01)

Institutionen för kulturvetenskaper

Handledare: Jens Arvidson

VT-2009

Konstpedagogernas nya identitet

En analys av Kultur Skånes nya uppdrag för
kulturpedagogik

Eleonore Ranstam

Konstpedagogernas nya identitet – En analys av Kultur Skånes nya uppdrag för kulturpedagogik

The new identity of the art pedagogues – An analysis of Kultur Skånes new assignments for cultural pedagogy

Abstract

The cultural board of region Skåne decided fall of 2008 to reorganize the fundings of the cultural pedagogy. What the reorganization implicates is that the everyday practice of the pedagogues will not be paid for by the region, and instead the pedagogues will focus on capacity building and competence maintaining towards all of those who work pedagogically with children. They will work in five different groups, each one with different themes. What this thesis deals with is what this reorganization means and how it affects the pedagogues in their professional lives. Focusing this thesis on the art pedagogues from a specific group, I bring up problems that might occur as well as possibilities. I am using a qualitative method, where I have been speaking with a number of affected persons at a number of times. These are active pedagogues from two art museums involved in the reorganization and the branch head of cultural development for children and youths who had the task of producing the reorganization. I am also using the documents that were the foundation for the decision of the reorganization. My theoretical basis is Eilean Hooper-Greenhills writing on the postmodernist museum, where questions about the way we perceive education are central. The results of the analysis in the thesis are that although the reorganization brings positive aspects, such as heightening the status of the pedagogues compared to researchers and curators, and deepening the knowledge of theories and methods, problems will arise that need to be tended to. Problems such as economy and the everyday practice of the pedagogues, where the money will come from when it no longer comes from the region. Furthermore I will explore some ways of compromising to partially remove the problems. Ways to do this is for example to incorporate the further training with the universities to be able to give university credits.

Keywords: Cultural pedagogy, Kultur Skåne, Hooper-Greenhill, Cultural politics, Museum

Innehållsförteckning

Sida

Inledning	4
Introduktion	4
Problemställning och syfte	5
Metod, teori och empiriskt material	5
Tidigare studier	6
Avgränsning	7
Historia	7
Disposition	8
Kapitel 1. Beskrivning av omorganisationen	10
Bakgrund	10
Omorganisation	12
Kapitel 2. Analys	15
Problem	16
Möjligheter	19
Slutsats	21
Kapitel 3. Sammanfattning	22
Källförteckning	24

Inledning

Introduktion

Det var under min praktik på Ystad Konstmuseum som jag genom samtal med museets konstpedagog först kom i kontakt med de nya utmaningarna kulturpedagogerna i Region Skåne står inför. Hösten 2008 blev det bestämt att man skulle gå igenom en omorganisation av de kulturpedagogiska medlen hos Kultur Skåne, som är Region Skånes kulturförvaltning som på uppdrag av kulturenämnden på olika sätt stödjer och stärker utvecklingen av kulturlivet i Skåne, bland annat genom att ge bidrag och att driva utvecklingsprojekt¹. De som ansvarat för omorganisationen är *Kulturutveckling Barn och Unga*, och ändringarna är tänkta att sjösättas sommaren 2009. Vad denna omorganisation innebär är bland annat samarbetsgrupperingar mellan de olika kulturinstitutionerna i regionen. Detta resulterade i fem områden och grupper, vilka är²:

1. *Hållbar utveckling*

Malmö Museer (samordningsansvar), Stiftelsen Wanås Utställningar, Fredriksdals museer och trädgårdar.

2. *Samhällsbyggnad, estetik och ideologi*

Kulturen i Lund (samordningsansvar), Skånes Hembygdsförbund, Skånes Arkivförbund, Klostret i Ystad, Statarmuseet i Skåne.

3. *Konst och visuell kommunikation*

Moderna museet Malmö (samordningsansvar), Stiftelsen Wanås Utställningar, Malmö Konstmuseum, Ystad konstmuseum, Landskrona museum.

4. *Publik arkeologi*

Trelleborgs museum (samordningsansvar), Regionmuseet Kristianstad, Malmö Museer.

5. *Natur, kultur och demokrati – utifrån Landskapskonventionen*

Regionmuseet Kristianstad (samordningsansvar), Fredriksdals museer och trädgårdar, Glimmingehus borg, Landskrona museum, Kulturen i Lund.

1 [Http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=17386](http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=17386) 2009-04-26.

2 [Http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=247113](http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=247113) 2009-04-20.

Problemställning och syfte

Vad jag vill komma fram till i denna uppsats är vad omorganisationen egentligen innebär rent praktiskt, vad det är som kommer att hända, men även vilka problem och/eller möjligheter som kan komma i samband med den och hur den kommer att fungera tillsammans med den mer traditionella synen på kulturpedagogik. I och med detta kommer jag även att ta upp lite grand om bakgrunden till omorganisationen, hur det kan komma sig att den blir av. Det är viktigt att jag redan här tar upp att eftersom omorganisationen inte har blivit av ännu finns det inte riktigt något konkret att diskutera, utan det finns fortfarande möjligheter att det kommer att ändras innan det blir slutgiltigt. Vad jag diskuterar är utifrån hur omorganisationens resultat ser ut i dagsläget.

Metod, teori och empiriskt material

Jag använder mig av en kvalitativ metod, där jag vid ett flertal tillfällen har samtalat med ett antal personer. Dessa personer är två konstpedagoger från två berörda museer i regionen, Ystad Konstmuseum och Malmö Konstmuseum, samt Lena Sundgren-Brorsson, enhetschef i Kultur Skåne för Kulturutveckling Barn och Unga. Samtalen har skett både per telefon, genom personliga möten och genom email. Samtliga samtal har antecknats och emailen har skrivits ut för framtida referenser. Jag har valt denna metod eftersom de kan ge en inblick i omorganisationen på ett sätt som inga texter kan, eftersom det är ett så pass aktuellt ämne. Eftersom jag har arbetat under tidspress har jag dessvärre fått ta med färre samtalsparter än man möjligen hade önskat. För att möta min frågeställning från fler vinklar har jag utöver detta även sökt information via de dokument Kultur Skåne har använt som bakgrund till omorganisationen³, vilka jag kommer att tala om längre fram i uppsatsen, samt kulturrådets *Behövs konstpedagogiken? - En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium* utgiven 2004⁴. Konstpedagogiskt seminarium var en satsning där verksamma konstpedagoger från ett 30-tal institutioner runt om i landet var representerade och fick en chans att diskutera och fördjupa sig i sin yrkesroll utifrån sex delmoment, tre teoretiskt inriktade och tre praktiskt inriktade som alla närmar sig konstpedagogiken på olika sätt. I utvärderingen sammanfattas vad som gick igenom under seminarierna.

Jag använder mig av en arbetshypotes där jag märker likheter mellan Kultur Skånes

3 Dessa dokument finns att tillgå på Kultur Skånes hemsida under *Uppdrag för regional kulturpedagogik*: <http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=247113> 2009-04-29.

4 Detta dokument skall finnas att ladda ner gratis på kulturrådets hemsida, <http://www.kulturradet.se/>. Dock fanns den inte där när jag letade efter den, men de mailade den till mig efter begäran.

omorganisation och Eilean Hooper-Greenhills teorier om museipedagogik från *Museums and the Interpretation of Visual Culture*, utgiven 2002. Med hjälp av fallstudier behandlar Hooper-Greenhill brytningen från det modernistiska museet, som har dominerat museivärlden sedan 1850, till det postmodernistiska museet, även kallat post-museet, som ingen ännu riktigt vet vad det är för något men där den pedagogiska och den lärande aspekten är i fokus. Jag kommer att använda mig av Hooper-Greenhill genom att finna likheter mellan hennes teorier och omorganisationen då det kan tänkas att omorganisationen är ett resultat av att vi går från det traditionella modernistiska museet till post-museet.

Många gånger handlar visningar om att förmedla kunskaper om verken och om konstnärerna, man kan jämföra det med läroböcker, där kunskap delas ut helt objektivt utan att ta hänsyn till att grupperna man talar till är fyllda med olika typer av människor. Dessa människor i sin tur skall ta emot informationen utan att ifrågasätta den. I post-museet är kunskapen istället integrerad med dem som upplever konsten. Man involverar alltså besökarna på ett annat sätt och tar i beaktande vem det är man talar till, hur det är man talar till dem, vem det är som talar och hur det upplevs. Visningarna kommer då mer att handla om att ge vägvisare till hur man kan uppfatta verken snarare än att ge regelrätt information⁵. Man kan säga att det i post-museet handlar om bildning snarare än utbildning, vilket mer var fallet i det modernistiska museet.

En fråga man måste tänka på är hur de nya uppdragen praktiskt skall genomföras. Detta är ett problem som pedagogerna också har uppmärksammat. Eftersom pedagogerna från de olika grupperna är fördelade över hela regionen tillförs ett problem när det gäller hur de skall kunna samordnas, när de skall hinna träffas och vad som krävs för att man skall kunna ta sig till de olika mötesplatserna. Förvisso har varje grupp en samordnare, men risken är att den administrativa biten trots det blir överväldigande och att kommunikationen i den specifika gruppen brister, vilket leder till att kvaliteten försämras.

Tidigare studier

Omorganisationen av kulturpedagogiken är ny. Den är såpass ny att den inte har sjösatts än och därmed har man inte hunnit skriva någonting om det tidigare. Vad som finns att tillgå är således de dokument som legat till underlag, som jag tagit upp tidigare. Om konstpedagogik i sig finns det däremot en del böcker och artiklar både på svenska och andra språk om, som till exempel *Behövs Konstpedagogiken? En utvärdering av konstpedagogisk seminarium*. Denna skrift

5 Eilean Hooper-Greenhill, *Museums and the Interpretation of Visual Culture*, Routledge, 2002, s.142-143.

används som kurslitteratur på konstpedagogutbildningar på högskolor som Stockholms Universitet och Högskolan i Dalarna. En annan text är Anna-Lena Lindbergs avhandling, *Konstpedagogikens dilemma – Historiska rötter och moderna strategier* från 1988. Denna bok är ypperlig att läsa för att sätta sig in i konstpedagogikens historia fram till sent 1980-tal. Lindberg studerar klyftan mellan konstnärerna och allmänheten genom att gå igenom konstpedagogikens historia samt ta upp nyare strategier och försöker på så vis lösa konstpedagogikens dilemma.

Avgränsning

Eftersom omorganisationen inte har blivit sjösatt ännu är det svårt att uttala sig om hur det faktiskt kommer att bli. Det jag utgår ifrån är den information jag har fått från Kultur Skånes hemsida, som uppdateras nästan varje dag, vilket har gjort det svårt att hålla sig helt uppdaterad hela tiden; det är möjligt att det har tillkommit ny information som hade kunnat vara av värde men som jag dessvärre hunnit missa då det är för nytt. Ett problem gäller informationshämtningen direkt från människor: antingen har inte alla lyckats svara på mina frågor i tid, eller helt bortsett från att svara.

Eftersom det hade krävts betydligt större resurser för att gå igenom samtliga grupper har jag valt att förhålla mig mestadels till grupp nummer tre av de nya omorganisationsområdena, *konst och visuell kommunikation*, vid de tillfällen då jag går in på detaljer snarare än övergripande om situationen. Detta eftersom de pedagoger jag har talat med är med i denna grupp, vilket har gjort mig mer insatt i den än i övriga grupper.

På en del platser i uppsatsen kommer nya frågor dyka upp, så som bakomliggande anledningar till vissa beslutstagningar. Dessa kommer jag inte att gå på djupare, dels på grund av tidsbegränsning men även då det i min mening inte medför någonting avsevärt meningsfullt till mina konklusioner.

Historia

Här kommer jag att ge en överblick av hur konstpedagogiken har sett ut i Sverige under det senaste århundradet genom att berätta om två konstpedagogiska metoder från vardera sidan av 1900-talet, den av Ellen Key från sekelskiftet och den av Cecilia Nelson från slutet på 1900-talet.

Ellen Key, född i Småland, blev känd internationellt som radikal reformpedagog⁶. Hon arbetade bland annat som lärare och författare, hon har skrivit både böcker och ett stort antal artiklar som samhällsdebattör⁷. Hon var politiskt intresserad och var en av de få som tog med arbetarklassen som konstpublik. Hennes åsikter om konstpedagogik i skolor var att barnen inte behövde anstränga sig utan att det räcker att omgärda barnen med konst och sedan låter man konsten verka själv med hjälp av sin karisma. Dessutom menade hon att barnen själva skulle vara aktiva genom att, inom vissa ramar, själva få välja ut vilken konsten skulle vara. I museerna däremot menade Key att man skulle ha informativa skyltar vid verken samt lättlästa och roliga kataloger som de informationssökande kunde titta på. När det gäller visningar av konst menar hon att de skall hållas i så liten utsträckning som möjligt då de inte underlättar inläringen. Vid de fall man ändå håller visningar skulle man som visare inte beskriva verken utan aktivera publiken genom att ställa frågor till den så att de själv fått tolka, för att sedan utifrån det förklara eller utveckla verken⁸.

Hoppar vi fram i tiden möter vi Cecilia Nelson, som vid den tiden var konstpedagog vid Lunds konsthall. Nelson riktade sin pedagogik främst till barnen, med tyngdpunkt på barnens utvecklande med hjälp av konsten, då hon menar att konst ökar vår kunskap om oss själva om dem runtom oss. I utställningarna, som alltid är tillfälliga på Lunds konsthall, valde hon att under sina visningar bara visa bara ett visst antal verk. Barnen fick kunskap om personerna bakom verken för att lära sig hur bilder tillkommer samt kunskap om olika konstnärliga tekniker. I visningarna, menar Nelson, är dialog ett viktigt inslag, där barnen får ta del och berätta om sina egna upplevelser och hur de kan visas i verken. Eftersom barnen själva får ta del i att prata om konstverk som de själva valt ut är improvisation en viktig del i denna pedagogiska teknik. Denna teknik har varit uppskattad av lärarna eftersom det lär barnen att tänka bredare kring bilder, bland annat att de även senare i livet får en möjlighet att se kritiskt på reklambilder⁹.

Disposition

Efter denna inledning fortsätter uppsatsen med kapitel ett där jag först och främst kommer att ta upp bakgrunden till omorganisationen genom att övergripande gå igenom ett antal av de dokument som legat som underlag för Region Skånes beslutsfattning. Därefter kommer jag att i

6 Anna Lena Lindberg, *Konstpedagogikens dilemma – Historiska rötter och moderna strategier*, Lunds Universitet, 1988, s.187

7 Anna Lena Lindberg, s.189.

8 Anna Lena Lindberg, s.201-205.

9 Anna Lena Lindberg, s.329-331.

detalj gå igenom de praktiska betydelseerna för den nya omorganisationen för regional kulturpedagogik och vad detta innebär för de berörda konstpedagogerna.

I kapitel två går jag in djupare i ämnet genom att först och främst diskutera fenomenet tillsammans med Eileen Hooper-Greenhills bok. Där efter kommer jag att även att hitta och förklara de problem som kan tänkas uppstå, både för pedagogerna som personer, för konstpedagogik i sig och även andra delar av samhället. I detta kapitel kommer jag dessutom att leta efter möjliga vägar att gå för att komma undan problemen och sedan sammanfattar jag vad det är jag har kommit fram till under uppsatsens gång. Uppsatsen avslutas med en sammanfattning där jag redovisar uppsatsen.

Kapitel 1. Beskrivning av omorganisationen

Hösten 2008 blev det beslutat av Kultur Skåne att de kulturpedagogiska medlen som fanns i budgeten skulle omorganiseras. Beslutet kom ifrån Region Skånes kulturnämnd, som i sin tur gav förvaltningschef Chris Marschall i uppdrag att göra omorganisationen. Hon i sin tur delegerade uppgiften till Kulturutveckling Barn och Unga eftersom det är däri den kulturpedagogiska verksamheten ligger¹⁰. Omorganisationen är tänkt att sjösättas 1 juni 2009 efter att grupperna har skrivit på överenskommelser för uppdragen, och pengarna gäller för två år. Efter ett år kommer man att utvärdera utvecklingen.

För att vara berättigad till att ta del av verksamhetsbidragen finns det ett antal riktlinjer och krav¹¹. Riktlinjerna och kraven handlar bland annat om verksamhetens professionalitet samt betydelsen för regionens kulturliv. Det krävs även att det är en juridisk person, det vill säga en institution eller organisation och inte en privatperson, som söker pengarna. Ett av villkoren är också att institutionerna redan skall ha en permanent byggnad samt stöd från antingen kommun eller stat¹².

Bakgrund

Bakgrunden till omorganisationen finns att läsa i bland ett antal dokument som Region Skåne har samlat på sig, de jag kommer att gå igenom i uppsatsen är *Öppna Landskap -Konst och Kultur i Skåne*, *Kartläggning av barn- och ungdomskultur i Skåne*, *Regional Utvecklingsplanen för barns och ungas kultur i Skåne* och *Handlingsplan för museiverksamheten i Skåne*¹³. Det som Kultur Skåne menar har hög prioritet är bland annat samordning och tydlighet, geografisk tillgänglighet och spridning och flexibilitet för kompetensen¹⁴. Bland dokumenten som är tillgängliga finns bland annat riktlinjer, handlingsplaner, utvecklingsplaner och konventioner, så som FN:s barnkonvention och den Europeiska landskapskonventionen. Många av dessa texter visar mer på en övergripande vision och synen på kultur utan att konkretisera idéerna mer ingående. Många av dem tar inte heller upp kulturpedagogik specifikt vilket gör det lätt för en att subjektivera målsättningarna, vilket både kan vara en fördel och en nackdel. Huruvida det blir det ena eller det andra beror på vem det är som står bakom att objektifiera subjektiveringen. När man får chansen finns det såklart

10 Lena Sundgren-Brorsson, Enhetschef Kulturutveckling Barn och Unga.

11 Dessa finns att hitta på Kultur Skånes hemsida, <http://www.skane.se/kultur>.

12 <http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=17444>, 2009-05-07.

13 Dokumenten finns att tillgå i PDF-format på Kultur Skånes hemsida på <http://www.skane.se/kultur> där man även kan hitta övrig information.

14 <http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=247113>, 2009-05-05.

även en risk att man utgår från sina egna värderingar och önskemål, även om man inte är bäst lämpad för det i alla områden. Det gäller alltså att personen i fråga är väl insatt i den specifika frågan men även hur den relaterar till andra, omkringliggande enheter så att det fungerar väl för alla.

I Region Skånes kulturpolitiska program *Öppna Landskap -Konst och Kultur i Skåne* talas det mycket om den skånska identiteten, mångfald och tillgänglighet. Med tillgänglighet menar de bland annat att man skall ha ut mer konst till arbetsplatser till exempel, eftersom alla inte har möjlighet eller vilja att ta sig till museer och konsthallar. Eftersom kulturpedagogik även det ofta förknippas med tillgänglighet, framförallt i vilken mån man upplever och tolkar verken, kan man dra paralleller till detta. Bland annat står det att det är Region Skånes ansvar att göra kulturupplevelser tillgängliga för så många som möjligt, för att på så vis ge människor ett rikare liv¹⁵.

Det dokument som ger mest information är kartläggningen av barn- och ungdomskultur i Skåne. Kartläggningen gjordes i syfte att presentera ett underlag till en utvecklingsplan för resursnyttjandet och samverkan för barn och ungdomar i regionen och är gjord med hjälp av svar på enkäter som skickades ut till kulturförvaltningarna i regionens kommuner¹⁶. I denna kartläggning tas det tydligt upp i ett stycke att Kultur Skånes fokus ligger på att *utveckla*, framför det faktiska *utförandet*¹⁷. Kommunernas egna önskemål tas också upp, bland annat har man önskat konkreta mål från regionens sida om hur kulturpolitik gällande barn och ungdomar skall skötas, så att man lättare kan hjälpa den lokala utvecklingen¹⁸.

Ett problem som tas upp i kartläggningen är räckvidden. Det är ofta komplicerat för skolorna att kunna ta sig till kulturinstitutionerna som ligger längre ifrån då det är väldigt resurskrävande, både i form av kostnad men även tidsödande då man oftast bara har den vanliga kollektivtrafiken att tillgå. Som lösning på det här ges i kartläggningen ett exempel på att man skulle kunna ge bidrag till skolor specifikt för transport, så att de lättare skall kunna ta sig ut till kulturinstitutionerna¹⁹.

Delrapporten av handlingsplanen för museiverksamheten i Skåne tar även den upp en del

15 Kulturnämnden, kulturpolitiskt program, *Öppna Landskap – Konst och Kultur i Skåne*, Region Skåne, 2008 s. 4-5.

16 Fredrik Pålsson, *Kartläggning av Barn och Ungdomskultur i Skåne*, Region Skåne, 2007, s.5-6.

17 Fredrik Pålsson, s.8-9.

18 Fredrik Pålsson, s.14.

19 Fredrik Pålsson, s.36.

kulturpedagogik. Främst för de tre större regionala museerna: Malmö museer, Kulturen i Lund och Kristianstads regionmuseum. Man kan dock säkerligen applicera dessa idéer på samtliga museer som får regionala bidrag för den pedagogiska verksamheten. Här tas det upp att Kultur Skåne ger såpass stora resurser för kulturpedagogiken att man bör göra en översyn av formerna och resultaten av dessa²⁰.

I den regionala utvecklingsplanen för barns och ungas kultur i Skåne tas en vision upp, att alla barn skall ha tillgång till både kulturupplevelser, kulturpedagogik och möjlighet till eget skapande. Detta skall man lyckas med genom att uppnå ett antal mål, där utveckling av kompetens och metoder inom det kulturpedagogiska området tydligt framgår som en viktig målsättning²¹.

Omorganisation

För att förstå vad det är som kommer att förändras i och med omorganisationen ger jag här en kortare genomgång av hur det såg ut tidigare, vad vi har att utgå ifrån. De regionala pengar som delades ut för den pedagogiska verksamheten gjordes så specifikt för en tjänst. Hur tjänsten sedan användes har varit upp till var och en av institutionerna, vanligtvis för den vardagliga pedagogiska verksamheten så som visningar för barn och ungdomar, kreativa verkstäder, lärarvisningar och liknande, men även mer teoretiska uppgifter som fortbildningar och pedagogiska program²². När jag i längre fram i uppsatsen tar upp vardaglig pedagogisk verksamhet är det alltså detta jag refererar till, även om det naturligtvis kan finnas stora skillnader ute på de olika institutionerna.

Målsättningen för kulturpedagogerna har alltså till en stor del handlat om att ge barn och unga möjligheter att få besöka kulturinstitutionerna och även medverka till mötet mellan publik och konst genom att ge besökarna en kompetent visning av konsten så att de får en kunskapsgivande upplevelse, både rent teoretiska men även praktiska upplevelser i form av eget utövande i de kreativa verkstäderna. Pedagogernas roll har även inneburit att hjälpa lärare att använda kulturpedagogiska metoder i sin egen undervisning med hjälp av lärarhandledningar och lärarvisningar. Dessa visningar har många gånger kunnat erbjudas till ett reducerat pris eller helt gratis, beroende på vad de kommunala politikerna beslutat.

20 *Regional handlingsplan för museiverksamheten i Skåne, delrapport*, Region Skåne, 2007, s.13.

21 *Regional utvecklingsplan för barn- och ungdokumentation i Skåne*, Region Skåne, 2008, s.5.

22 Lena Sundgren-Brorsson, Enhetschef för Kulturutveckling Barn och Unga.

I den nya omorganisationen får institutionerna istället söka pengar för inte en specifik tjänst utan som en budget för de specifika uppdrag regionen har beslutat om. Tanken är att den vardagliga verksamheten skall drivas av andra medel, främst kommunala. Vad uppdragen går ut på är beslutat inom de fem grupperna har jag tidigare tagit upp, med varsitt tema, men hur institutionerna skall gå till väga är upp till var och en att besluta om. Tanken är dock att det skall handla om att skapa plattformar för kompetensförsörjning och metodutveckling, i form av lärarhandledningar och fortbildningar för samtliga vuxna i regionen som arbetar med barn och unga, vilket innebär att det inte bara är lärare och andra pedagogiska yrken utanför institutionerna utan oundvikligen de institutionella pedagogerna också²³. Man kan till en viss grad alltså mena att kulturpedagogerna delvis har sig själva och varandra som målgrupp.

Kulturpedagogens roll har många gånger setts som någorlunda vag och öppen för olika tolkningar, det finns ingen riktig tydlig beskrivning av vad den faktiskt innebär rent objektivt. Därför skall man nu, som sagt, även arbeta med metodutveckling. Med metodutveckling menas också att man utvecklar pedagogiken i sig, teoretiserar den mer och fördjupar kunskaperna inom ämnet så att den på så sätt får en starkare förankring i samhället och att kulturpedagoger regionen över får en gemensam praktisk och teoretisk grund att stå på, och på så sätt får en tydligare identitet och starkare roll.

I slutändan är målsättningen att barn och unga på så sätt skall kunna få in fler kulturella inslag i sin tillvaro då deras lärare och övriga pedagoger har fått bredare kompetens själva inom området, men målsättningen är även att kulturpedagogikens status i sig växer då kompetensen teoretiseras, sprids ut och fördjupas, vilket naturligtvis även gagnar de kulturpedagoger som arbetar med den praktiska verksamheten ute på institutionerna. Kulturpedagogernas status är ett ämne som länge har varit uppe på tapeten. Enligt *Behövs Konstpedagogiken? En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium* har den allmänna synen verkat ha varit att den pedagogiska verksamhetens status ligger lägre än annan museal verksamhet, till exempel forskning och utställningsarbete²⁴.

Även om grupperna för de nya pedagogiska uppdragen är indelade efter liknande institutioner verksamhetsmässigt; arkeologiska för sig, konstinriktade för sig, till exempel, är ingen institution inom samma grupp den andre lik, och då pedagogerna fortsätter ha sin arbetsplats

23 <http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=254562>, 2009-05-13.

24 Kulturrådet, *Behövs Konstpedagogiken? - En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium*, 2004, s.10.

ute på sina institutioner skall de i sitt arbete alltså utgå ifrån sin egen situation och således har var och en av dem särskilda kompetenser och kunskapsområden. Detta är något som är mycket värdefullt och inte hade kunnat uppnås av pedagoger som arbetar mer övergripande inom kultur.

Eftersom grupperna består av institutioner från hela regionen skall kulturpedagogerna själva inte längre jobba utifrån kommunen utan gentemot hela regionen, så att barn och unga från norra Skåne lika lätt skall kunna ta del av kulturen i de sydligare delarna som de kommuner som är placerade där. Utöver den pott som institutionerna kan söka pengar ur finns även en fri pott, för andra än befintliga institutioner som man kan söka pengar ur.

Kapitel 2. Analys

Vad kan vi då utläsa ur situationen konstpedagogerna befinner sig i? Det verkar onekligen som om kulturpedagogiken står på randen av någonting nytt. Man kan säga, om vi tar hjälp av Eilean Hooper-Greenhill, att omorganisationen är ett resultat av att vi går från det traditionella, modernistiska museet till det postmoderna museet, även kallad post-museet.

Kulturpedagogikens plats i postmuseet visar sig i hur sättet ändras i arbetet med besökarna, till exempel vid visningar. Istället för att hålla visningar där man utgår ifrån objektivitet, rationalitet och ordning kommer det snarare att handla om subjektivitet, en förhandling med mottaglighet och uppmärksammande av mångfalden²⁵.

Grundande till detta är tanken att genom att subjektivera konsten och förmedlandet av konsten så får den en politisk möjlighet, med vilket menas att den hierarkin som ofta finns i tolkande av konsten försvinner, vilket öppnar upp för fler röster varpå konsten då kan få många olika betydelser. Man kan på detta sätt göra så att museipedagogiken blir en *kritisk pedagogik*²⁶. En kritisk pedagogik innebär att man uppmärksammar att kultur består av många olika berättelser och versioner av någonting som tillsammans bildar en enhet, till skillnad från att bara ha en berättare och ett enda synsätt²⁷. Denna förändring som nu sker är någonting som är naturligt i samhället, att man utvecklas och att saker och ting förändras. Därför är det viktigt att museiverksamheten också hänger med i utvecklingen. För att kunna åstadkomma en kritisk pedagogik krävs det att man fördjupar sig i pedagogiken som ämne, vilket är just vad Kultur Skåne är ute efter med omorganisationen. Detta har man även kunnat utläsa ur enkätsvaren i *Behövs konstpedagogiken? - Utvärdering av konstpedagogiskt seminarium* som en önskan från verksamma kulturpedagoger²⁸. Konstpedagogerna är alltså själva införstådda i att någonting behöver förändras, att det som funnits inte längre är tillräckligt. Naturligtvis finns det även nackdelar och risker med att bli för subjektiv, till exempel att allt blir tillåtet, vilket kan påverka vid de tillfällen då kunskap inte är lika subjektivt.

Denna förändring påverkar inte bara museipedagogiken utan hela den museala institutionen, som nu får omvärdera sin sociala roll och sätta sig in i en ny position gentemot besökarna²⁹.

Detta påverkar således inte bara konstpedagogiken utan allt från ledningen till

25 Eilean Hooper-Greenhill, *Museums and the Interpretation of Visual Culture*, Routledge, 2002, s.153.

26 Eilean Hooper-Greenhill, s.148.

27 Eilean Hooper-Greenhill, s.140.

28 Kulturrådet, *Behövs konstpedagogiken? En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium*, 2004, s.25.

29 Eilean Hooper-Greenhill, s.150.

utställningsarbetet. Man måste alltså gå igenom varje del på institutionerna och se över dem från grunden. Med denna översyn kommer en del följdfrågor: hur mycket är man beredd att ändra i en basutställning? Hur mycket arbete kan det tänkas ta? Kan pedagogiken ändra sig utan att övriga institutionen ändras?

Problem

Det jag har stött på när jag har talat med konstpedagogerna är att de till stora delar finner omorganisationen otydlig och otrygg. De vet inte riktigt vad som väntas av dem, vilket kan beror på knapphändig information. I och för sig fick de informationen redan i oktober, men den har snarare väckt fler frågor än svar eftersom de nya uppdragen inte blir tydliga förrän parterna har kommit överens och skrivit på³⁰. Som tidigare nämnts togs beslutet om omorganisationen så sent som hösten 2008, mindre än ett år innan sjösättningen. Detta visar på att de ansvariga på Kultur Skåne inte har haft särskilt lång tid på sig att verkligen sätta sig in i vad som behöver göras, undersöka möjligheterna och sedan att grundligt gå ut med information till alla de parter som berörs av omorganisationen, institutioner såväl som politiker. Dessutom har det visat sig vid samtal med konstpedagogen från Malmö Konstmuseum, att informationen ändras utan att pedagogerna får ta del av det. Bland annat hade jag fått ett datum av Lena Sundgren-Brorsson för när omorganisationens sjösättning, samtidigt som Malmö Konstmuseums konstpedagog fått ett annat datum³¹. Konstpedagogen vid Ystad Konstmuseum hade dessutom bara hunnit bli anställd någon vecka innan hon fick reda på omorganisationen, vilket gjort att hon inte fått någon större chans att komma in i sin roll innan hon själv skall vara med och förändra den³².

En annan anledning till konstpedagogernas osäkerhetskänsla handlar om deras anställningar³³. Redan innan var det tal om uppsägningar och nedkortning av tjänster vid andra institutioner, till exempel Kulturen i Lund, vilket gör att ingen känner sig riktigt säker. Vad som är specifikt för grupp nummer tre, konst och visuell kommunikation, är att den institution som har fått det samordnade ansvaret, moderna museet i Malmö, inte finns än och kommer inte att finnas förrän augusti 2009. Alltså när uppdraget redan skall vara igång.

Det är på ett sätt ganska tydligt vad Kultur Skåne vill ha fram med omorganisationen, även om detaljerna ännu inte är slipade till perfektion. I kartläggningen av barn och ungdomskultur i

30 Greta Burman, Malmö konstmuseum samt Madelene Oldeman, Ystad konstmuseum.

31 Greta Burman, Malmö konstmuseum .

32 Madelene Oldeman, Ystad konstmuseum.

33 Greta Burman, Malmö konstmuseum samt Madelene Oldeman, Ystad konstmuseum.

Skåne framgår det också att det finns ett behov av tydligare riktlinjer och en tydligare roll för konstpedagogerna, inte minst när det gäller vad deras fortbildningsuppdrag är³⁴. Att ägna sig åt metodutveckling och att även ägna sig åt kompetensförsörjning kan knappast vara fel, utan komma med mycket bra resultat som kan komma till gagn för många människor. Man kan tänka sig att det blir lättare för nya pedagoger som kommer till en arbetsplats då det finns tydliga riktlinjer för vad deras position innebär, och eftersom det kan tänkas bli liknande riktlinjer regionen över kan man lätt skapa nätverk med tydliga resultat då alla har samma grund och utgångspunkt. Både Eilean Hooper-Greenhill och Anna Lena Lindberg har menat att det dessutom är dags att förändra hela den museala verksamheten från grunden då museer i stort sett har hållit sig kvar i samma verksamhetsstil som fanns för över hundra år sedan. Ett sätt att börja med detta kan således vara att ändra om ordentligt i museipedagogiken, som redan är dynamisk, för att sedan dra med sig resten av institutionen. De resultat som kan tänkas komma från denna omorganisation kan vara av positiv art, oavsett vad den egentliga bakomliggande orsaken är. Det kan till exempel faktiskt handla om att stärka pedagogernas roll och status, som Kultur Skåne säger är deras anledning, och/eller om ekonomiska faktorer kan ha varit med och styrt en del.

Det är här den största problematiken ligger: ekonomiska resurser. Då Kultur Skåne inte längre ger bidrag för att hålla igång den vardagliga pedagogiska verksamheten måste institutionerna få pengar någon annanstans. Kultur Skåne har varit ute och informerat kommunerna om omorganisationen så att de skall vara beredda på att ställa upp med resurser³⁵, något som väldigt få faktiskt gör, då de kommunala budgetarna är ansträngda nog som det är, inte minst med tanke på att vi för tillfället är inne i en relativt djup ekonomisk kris som drabbar hela samhället. Vilka kommuner som är beredda och kommer att betala för den vardagliga pedagogiska verksamheten eller ej är inte helt klart ännu, men Malmö kommun är en av de kommuner som har beslutat att inte släppa till några extra pengar för att behålla denna typ av tjänst³⁶.

Ett alternativ till att låta kommunerna lägga till mer medel för den vardagliga pedagogiska verksamheten är att man omorganiserar pengarna som redan finns ute på institutionerna, i den befintliga budgeten, vilket således kommer att påverka andra delar då man måste ta pengar från en annan tjänst. Detta alternativ verkar inte bra, då man samtidigt måste hålla uppe kvaliteten

34 Fredrik Pålsson, *Kartläggning av Barn och Ungdomskultur i Skåne*, Region Skåne, 2007, s.44-45.

35 Lena Sundgren-Brorsson, Enhetschef för Kulturutveckling Barn och Unga.

36 Greta Burman, Malmö Konstmuseum.

som funnits tidigare, det vill säga samma arbetsmängd som tidigare men med mindre resurser. Alternativt kan de som kommer på visningar få betala fullt pris för tjänsten, även det är svårt då till exempel skolornas budget redan är ansträngd även den, och skolorna måste dessutom lägga ut resurser på att kunna ta sig till institutionerna, till exempel bekosta bussresor och liknande. Det krävs alltså att man anser att kulturopplevelserna är tillräckligt viktiga för att väga upp de ekonomiska ansträngningarna, som dessvärre inte verkar troligt i dagsläget. Vad detta i sin tur beror på är ett helt annat ämne.

Som tidigare konstaterats skall Kultur Skåne satsa på utveckling framför utförande. Problemet är att de tidigare har satsat pengar på själva utövandet och således borde de hållas någorlunda ansvariga för att se till att den i någon mån finns kvar som alternativ, om det så är genom att uppmuntra kommunerna att lägga ut pengarna eller att komma på någon annan typ av lösning som kan fungera för alla parter. Jag har ännu inte stött på någon idé om hur man skall gå till väga för att behålla den vardagliga verksamheten för kulturpedagogerna som fungerar utan att konkurrera ut andra verksamheter på institutionen, exempelvis genom att man tar resurser ifrån dem. Om den vardagliga pedagogiska verksamheten inte längre kommer att finnas till kommer det i slutändan inte heller finnas någon kompetens att utgå ifrån. Konstpedagogik i sig kan då i framtiden liknas vid det latinska språket: fortfarande studeras det, men det finns ingen som faktiskt talar det i sitt vardagliga liv. Detta i sin tur medverkar inte till att höja pedagogernas status, snarare tvärtom; om det inte är någonting som är värt att lägga pengar på, kan tyckas. Ytterligare ett problem, antagligen ett betydligt större, är att barn och ungdomar inte längre kommer att få möjlighet att ta sig till dessa kulturopplevelser genom skolan, vilket på ett sätt motarbetar allt om tillgänglighet som det står om i kulturutredningarna och kartläggningen för barn och ungdomskultur i Skåne. Barn och ungdom skall dessutom vara en prioriterad målgrupp.

Hårddraget kan man alltså säga att: Regionen vill att kommunerna skall betala för den vardagliga pedagogiska verksamheten, samtidigt vill kommunerna att regionen betalar verksamheten. Detta resulterar i att ingen av dem betalar, vilket i sig leder till att det är barn och unga som hamnar i kläm, som är en prioriterad målgrupp när det kommer till kulturfrågor. Frågan här är om Region Skåne har överskattat kommunerna och skolornas engagemang för kultur och bara tagit för givet att någon annan kommer att stå till förfogande med ekonomiska resurser. Risken finns att dessa pengar, som är tänkta att gå till barn och ungdomar inte når fram utan att det resulterar i att färre barn och unga än någonsin får uppleva kultur, både via

skolan och under sin fritid, det vill säga en motsatt effekt än det man från början var ute efter.

En annan problematik handlar inte om det som kommer att försvinna utan det som tillkommer, nämligen fortbildningarna. Då inga uppdrag har blivit fastställda ännu går det inte att uttala sig om hur det kommer att se ut i framtiden, och de fem grupperna som skall producera dessa fortbildningar har ännu inte fått konkreta mål med vad dessa faktiskt skall leda till. Utan konkreta mål har jag problem med att se vilka lärare, till exempel, som ser för fördelar med att gå på fortbildningarna. Inte om man tänker på nackdelarna som medkommer. Till exempel tar det resurser från skolorna, både när det gäller tid och pengar, att låta lärare vara lediga en halv eller en hel dag för att komma iväg på fortbildningarna. Vet man dessutom inte vad dessa fortbildningar ger för resultat och färdigheter kan det tänkas att det tar emot extra mycket att lägga resurser på det. Man behöver alltså någon typ av utbildningsplan för detta där det klart och tydligt framgår vad som skall uppnås vid fortbildningen och hur det skall användas. Naturligtvis krävs det även att lärarna i sig brinner för kultur för att gå igenom ansträngningen som krävs för att komma iväg på fortbildningarna och sedan integrera sina nyfunna kunskaper i sin befintliga utbildningsplan.

Här hade det krävts lite grand mer av Kultur Skåne, i form av en *screening*, en behovsundersökning, för att fastställa vilken målgruppen faktiskt är som man vänder sig till och vad det är de faktiskt behöver. Som det ser ut nu är målgruppen samtliga vuxna som arbetar med barn och ungdomar, som jag sagt tidigare, i kapitel 1 där jag redogör för omorganisationen. Denna målgrupp är alltså väldigt bred. En historielärare för gymnasiet, till exempel, har betydligt andra behov av kulturpedagogisk fortbildning än vad en hockeytränare för förskolebarn har.

Slutligen får man inte glömma att det är institutionerna som betalar för kulturpedagogernas arbetsplats, med kostnader som tillkommer för kontor, datorer, telefoner och liknande. Eftersom de lägger ut dessa resurser på sina pedagoger behöver även själva institutionen få ut någonting av pedagogen. Om den nya kulturpedagogiken resulterar i att fler människor kommer och besöker kulturinstitutionerna har kulturpedagogerna bevisligen gjort sig fördelaktiga på sina arbetsplatser indirekt, men ännu framkommer inte någon klar bild över hur pedagogerna kommer till gagn för sin arbetsplats mer direkt.

Möjligheter

Vad jag skall försöka gå igenom i detta avsnitt är att leta efter möjliga vägar att gå nu när det ändå måste bli någon typ av ändring. Oavsett om Kultur Skåne hade kommit med förslaget eller inte så verkar det onekligen ändå som om det är på tiden att ändringarna sker, så hur kan man då göra det på bästa sätt? Naturligtvis hade man kunnat önska att saker och ting hade skötts annorlunda, att kulturpedagogerna hade fått vara med mer i diskussionerna kring omorganisationen innan beslutet togs, dels för informationens skull och dels för att man kan tänka sig att de hade känt sig mindre utsatta om de hade fått vara med redan från början.

Vad jag har märkt vid samtalen med konstpedagogerna är en önskan om samarbeten med högskola och universitet för att de som sköter fortbildningarna skall kunna ge någonting konkret till dem de fortbildar³⁷. Vid ett samarbete med högskolor kan man således få högskolepoäng. Ett exempel är att man ger kurser på kvartsfart där inledning, avslutning och tentering sker hos högskolan medan föreläsningar sker ute på institutionerna. Detta skapar bättre struktur eftersom det finns specifika mål som skall uppnås av de som fortbildas. De kommer även att ha någonting konkret att använda efteråt. På så vis är fortbildningarna inte nödvändigtvis bara för eldsjälar som gör det av rent intressebaserade skäl. Med detta tillkommer naturligtvis även problem, i och med att man blandar in ännu en part, högskolan, som även den måste kunna tillstå med resurser i form av administration och naturligtvis personal som är insatt och ansvarar för tenteringen. En annan möjlighet är att försöka få fler människor, utöver de som bara fortbildar sig, att fördjupa sig i det kulturpedagogiska ämnet på universitetsnivå, i form av fullständiga program, med fler chanser att även kunna doktorera i ämnet.

Ett sätt att sköta omorganisationen kan vara att ta bort den vardagliga pedagogiska verksamheten ett tag, medan man fördjupar sig i pedagogiken. Detta är något som en av de deltagande på konstpedagogiskt seminarium uttryckligen önskat, så att man får arbetsro och helt kan ägna sig åt att förändra verksamheten inifrån utan att bli avbruten av att dessutom behöva planera visningar, för att sedan återgå till själva utförandet så att man kan utveckla det vidare även på plats³⁸. Sedan skulle man kunna återknyta och utvärdera efter ett tag och sedan ha någon form av utbildningsprogram som inte innebär att man måste ta bort den vardagliga verksamheten helt och hållet.

37 Greta Burman, Malmö konstmuseum.

38 Kulturrådet, *Behövs konstpedagogiken? En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium*, 2004, s.5.

Man kan tänka sig att Kultur Skåne hade behövt lägga mer tid och energi på att övertala, eller skall jag säga inspirera, kommunerna att ge resurser för att behålla den vardagliga pedagogiska verksamheten. Jag har inte fått så mycket information om vilken typ av information som getts till kommunerna, men den kan inte ha varit särskilt övertygande då en del kommuner, till exempel Malmö har valt att bortse från den. Att kultur inte är ett högprioriterat ämne för politikerna är ingen nyhet, men eftersom Kultur Skåne är en stor organisation kan man tänka sig att deras åsikter väger relativt tungt, och de hade kanske fått med sig fler om de hade vågat höras mer, satt större press på kommunpolitikerna att bry sig mer om kultur.

Det är ganska omständligt men samtidigt förståeligt att omorganisationen kommer just nu: världen är ekonomiskt sätt i en ganska dålig plats, vilket gör att svångremmarna hålls i hårdare. Hade man väntat med att sjsätta omorganisationen tills ekonomin såg bättre ut hade man möjligtvis haft lättare att skaffa fram pengar till den vardagliga kulturpedagogiska verksamheten från annat håll. Samtidigt är det i dessa tider man ser över vart pengarna man delar ut faktiskt går och hur de används; nu verkar det vara viktigare än någonsin att man får valuta för pengarna. Allting måste redovisas så att man kan se via siffror hur verkligheten ser ut. I många fall har politikerna ansett att de fått otillräcklig statistisk information från kulturpedagogerna, vilket har bidragit till att de inte kan se vad som faktiskt försiggår ute på institutionerna och hur pengarna kommer barn och unga till gagn³⁹. Med fortbildningarna får man ett konkret bevis på vad man har åstadkommit på ett annat sätt än vad man får genom att till exempel hålla visningar för barn och ungdomar. Kultur Skåne har naturligtvis också en skyldighet att se till att de regionala pengarna går till hela regionen och inte bara till de specifika kommunerna. Detta, som jag redan har tagit upp, är svårt.

Slutsats

Kultur Skånes nya omorganisation för kulturpedagogik medför många ändringar, och eftersom den är så ny kan vi i dagsläget bara spekulera om resultatet. Som det ser ut nu verkar det som om många bra saker kan komma av den, en fördjupning och breddning av de kulturpedagogiska kompetenserna, men dessvärre verkar det även som om många problem kan dyka upp i samband med det. Det är möjligt att det inte är Kultur Skånes egentliga uppgift att ge medel för den vardagliga pedagogiska verksamheten, men då är frågan varifrån pengarna skall komma istället. Beslutet för omorganisationen har kommit med en del att önska, som en

39 Fredrik Pålsson, *Kartläggning av Barn och Ungdomskultur i Skåne*, Region Skåne, 2007, s.42.

screening för att se vilken den egentliga målgruppen är, och att gå ut tidigt till kommunpolitiker och institutionerna för att informera om omorganisationen och att se till att man trots den får in pengar för att betala för den vardagliga pedagogiska verksamheten. Inte heller är den särskilt konkret. Frågan är här om det är medvetet från Kultur Skånes sida för att kulturpedagogerna som är med i omorganisationen skall kunna bestämma någorlunda fritt själva om hur de vill hantera situationen, men resultatet är snarare en förvirring och känsla av otrygghet. Det är min förhoppning att man kan komma att hitta en lösning som passar för alla parter, och hitta ett sätt att behålla den vardagliga pedagogiska verksamheten, som är så viktig för barn och unga.

Kapitel 3. Sammanfattning

Efter inledningen har jag efter en kort introduktion till hur beslutstagningen kring omorganisationen har gått tillväga. Därefter diskuterar jag de bakomliggande dokumenten som lett fram till varför omorganisationen skall se ut som den i nuläget gör, Region Skånes kulturpolitiska program *Öppna Landskap -Konst och Kultur i Skåne*, Delrapporten av handlingsplanen för museiverksamheten i Skåne samt kartläggningen av barn och ungdomskultur i Skåne. Jag har även diskuterat problem som uppstår i texterna, bland annat att de inte greppar konstpedagogik konkret, utan att de ger öppnar upp för olika typer av tolkningar. Vad jag kommer fram till här i är att både kulturpedagoger och politiker verkar vara överens om att man behöver fördjupa sig i pedagogik som ämne och göra rollen tydligare.

Därefter har jag tagit upp en del om hur kulturpedagogiken har sett ut den senaste tiden, före ändringen. Här har jag tagit upp typiska arbetsuppgifter som skolvisningar, pedagogiska program och lärarfortbildningar. Jag har även tagit ekonomiska tillgångar, nämligen det att Region Skåne tidigare gett medel till institutionerna för en pedagog som en specifik tjänst, vars specifika roll de själva fått bestämma över. Efter detta har jag gått in i att beskriva vad omorganisationen med de nya pedagogiska uppdragen innebär, vilka de nya arbetsuppgifterna är och vad Region Skåne siktar på att få fram och varför.

I kapitlet därefter har jag analyserat omorganisationen med hjälp av Eilean Hooper-Greenhills teorier om post-museet, den nya typen av museum som tar avstånd från den modernistiska synen på inläring och satsar mer på bildning än utbildning. Man kan se många likheter hos Hooper-Greenhills beskrivning av post-museet och omorganisationens kärnpunkt, att fördjupa sig i pedagogiken som ämne och ändra tillvägagångssätt från grunden. Jag har även tagit upp den problematik som uppstår för både kulturpedagogerna och samhället, till exempel varifrån pengarna till den vardagliga kulturpedagogiska verksamheten skall komma när de inte längre kommer från regionen men även vilka fördelar omorganisationen kan tänkas ha, som att stärka pedagogernas roll och status.

Efter detta har jag tagit upp ett par exempel på vilka ändringar i omorganisationen man skulle kunna göra för att få bort en del av problematiken, både vad man hade kunnat göra om man gått tillbaka i tiden men också vad man skulle kunna göra i framtiden. Här tar jag upp saker som informationsspridning till inblandade parter, som hade kunnat vara gjord i ett tidigare skede eller med mer marginal, eller en möjlighet till att kompromissa mellan vardaglig pedagogisk

verksamhet och kompetensutveckling. Jag har även tagit upp tanken på samarbeten med högskola och universitet för fortbildningarna för att kunna konkretisera både tillvägagångssättet och vad de som fortbildas får för användning av att delta. Slutligen har jag sammanfattat vilka resultat och slutledningar jag har kommit fram till.

Källförteckning

Litteraturförteckning

Hooper-Greenhill, Eilean, *Museums and the Interpretation of Visual Culture*, Routledge, New York, 2002

Lindberg, Anna Lena, *Konstpedagogikens dilemma – Historiska rötter och moderna strategier*, Lund University Press, Lund, 1988

Behövs konstpedagogiken? En utvärdering av konstpedagogiskt seminarium, Kulturrådet, Malmö, 2004

Regional utvecklingsplan för barn- och ungdomskultur i Skåne, Region Skåne, 2008

<http://www.skane.se/upload/Webbplatser/Kultur/KulturutvBarnochunga/REG%20UTVECKLPLAN%204%203.pdf> (2009-05-26)

Regional handlingsplan för museiverksamheten i Skåne, delrapport, Region Skåne, 2007

http://www.skane.se/upload/Webbplatser/Kultur/Dokument/Reg_handlplan_museer_delrapport_2007.pdf (2009-05-26)

Pålsson, Fredrik, *Kartläggning av Barn och Ungdomskultur i Skåne*, Region Skåne, 2007

<http://www.skane.se/upload/Webbplatser/Kultur/Dokument/Kartl%C3%A4ggning%20av%20barn-%20och%20ungdomskultur%20i%20Sk%C3%A5ne.pdf> (2009-05-26)

Kulturnämnden, kulturpolitiskt program, *Öppna Landskap – Konst och Kultur i Skåne*, Region Skåne, 2008

http://www.skane.se/Public/Kultur/oppna_landskap/kulturprog_web_dec08.pdf (2009-05-26)

[Kulturpedagogik på Kultur Skånes hemsida](#)

<Http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=247113> (2009-05-27)

Konst och Visuell Kommunikation på Kultur Skånes hemsida

<Http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=254562> (2009-05-27)

Samtal

Greta Burman, konstpedagog Malmö Konstmuseum, 2009-05-11.

Madelene Oldeman, konstpedagog Ystad Konstmuseum, 2009-04-13.

Lena Sundgren-Brorsson, enhetschef för Kulturutveckling barn och unga, telefonsamtal 2009-04-29, email 2009-05-07.

All mailkorrespondens finns utskriven och allt samtalsmaterial är antecknat och finns i uppsatsförfattarens ägo.